

Därför vill jag falla på knä för Fadern...

- höstseminarium om man och kvinna 2018.

Vid oktobersammanträdet avsatte Synodrådet tid för ett höstseminarium om Man och kvinna, en av de mer brännande frågorna under hela Synodens existens. År 2000 publicerades antologin "Inte oordningens Gud" (red Lena Artman) med en tydlig bakgrund i den kommande kyrkohandboksrevisionen.

Höstseminariet i två delar blev en efterhandsbelysning med ännu mer brännande frågor om hur våra unga ska kunna utveckla könsidentiteten. Första delen berör den själsliga aspekten, andra delen den medicinska.

Seminariets rubrik och utgångspunkt var att Gud som Far hör till den kristna uppenbarelsen men underlaget för samtalet handlade inte minst om teoribildning som utvecklats efter Freud. Den franske psykoanalytikern Jacques Lacan (1901-1981) förde fram tanken om fadersfiguren som väsentlig i utvecklandet av människans symbolspråk och självförståelse. Om Freud tänkte att det omedvetna bestämde vår tanke så menade Lacan tvärtom att det är våra begrepp som gör det. Detta samtidigt bekräftade och utmanade flera av dåtidens feminister, att både far och mor var viktiga för barnets utveckling. Tidigare hade tanken stannat vid modern och könsutvecklingen. Nu urskiljs tre faser:

1. Den ursprungligt symbiotiska fasen med modern, en tänkt fullständig trygghet. Men det växande barnet inser att denna trygghet inte täcker allt och frustrationen blir mer eller mindre uttalad.
2. Begreppet separation blir viktigt tillskillnad från symbiosen. Redskapen för separation ligger alltså i det yttre språket, inte i ett omedvetet inre. Pappan blir viktig i separationen men trots allt beroende av att barnets mor bejakar den av henne oberoende, som en hjälp för det mognande barnet. En föraktad andra part gör föga skillnad.
3. Barnets insikt om sitt namn ger perspektiv på den yttre världen, en verklighet oberoende av barnets infantila och magiska tänkande. Namnet tydliggör att vi är olika personer, olika kön. Det är den tredje identifikationen.

Detta utvecklingstänkande är inte en gång för alla avslutat utan tanken om regression blir en alternativ lösning på den yttre verklighetens prövningar. Symbiosen kan handla om diverse olika projekt och organisationer, inte bara ens föräldrar, utan engagemang där man inte är sig själv. Symbiosen blir en låtsasvärld där narcissismen frodas. Med Lacans grundmönster blir det yttre språket en möjlighet att ta ansvar för de egna bristerna. Psykologerna säger att det avskedet från föräldrarna pågår hela livet.

Då kan det sägas att Kristus som representant för Gud visar mig Gud som en far som gör att jag kan separera från min jordiske far, skilja honom från det dåliga som han har fört med sig. Så kan jag separera från min mor, från det dåliga och hindra regressionen. Gud kan hjälpa mig till att växa upp till att vara och utveckla den unika individ jag är. Gud som fader står på befrielsesidan i den kristna utvecklingen. Här har Gud Fader större betydelse än man föreställer sig. Särskilt i kriser och stora ekonomiska och samhälleliga förändringar då vi mister hållpunkten i våra liv så aktualiseras detta med symbios och vi vill gå tillbaka. Att då kunna stå kvar och formulera vad det handlar om, ha en tro om att det finns någon som är större och som håller allting i sin hand, det är en följd av den kristna fadersbilden.

Denna teori säger att om man istället gör modern till en högsta auktoritet så väcker man vår önskan till symbios på bekostnad av den egna individualiteten. Man går miste om fadern som kan hjälpa oss att stå fasta och orka se oss själva och världen som den är. Då blir det viktigt att kyrkan, hon, inte berövar oss fadern. Att kyrkan i sitt tal, hon – modern, talar väl om fadern. Därför är det fullständigt destruktivt det här som pågår. Man berövar barn den fadersbild som kunde hjälpa till progression. Genom fadersauktoriteten utvecklar vi samvete, överjag, så att vi genom skulden kan ta ansvar för våra svagheter, våra brister. Saken kan till viss del sägas bekräftas också i homosexuella relationer där det inte sällan ändå blir en mamma-pappa fördelning av rollerna.

Men Bibeln är inte entydig bekräftande, det var en synpunkt i samtalet. Nya Testamentets fadersbild talar inte i första hand om en oberoende, självutvecklande roll utan om en självutgivande far, som en del av en mors roll. Och Herrens mor blir väl insatt i tanken att hon en dag kommer att skiljas från sonen. Det talas t.o.m. om svärdet i hennes bröst.

Mest påtaglig är dock den nödvändiga men tyvärr obefintliga nyanseringen av tanken om att fadersbilderna enbart skulle förtrycka och förkrympa, särskilt ur ett barnperspektiv. Göran Bergstrands prästmötesavhandling 1987, Gud Fader i ett faderlöst samhälle, blev den dominerande rösten. Lacans perspektiv har behandlats på svenska men inte särskilt uppmärksammat, närmast i en senare prästmötesavhandling för Härnösands stift 1994: "Existentiella frågor i själavården". Ett nyligen uppmärksammat inlägg är David Eberhards som förra året skrev boken "Det stora könsexperimentet: så uppnår vi riktig jämställdhet". Det inlägget tar dock inte själfrågorna som utgångspunkt utan biologin som så ofta i detta land.

Seminariet landade i frågan om hur och vad föräldrar idag prioriterar och vilka ramar och möjligheter som samhället ger, betydelsen av att barnen tidigt får möta både sin mor och far. Louise Hallins namn nämndes, legitimerad barnmorska och psykoterapeut, och hennes kritik av en samhällsmodell som inte är byggd utifrån barnens behov.

Barnen liksom samhälle och kyrka(!) behöver både far och mor för att kunna utvecklas och gå igenom kriser utan att regrediera. Sammanfattat av JN